

UPUTE ZA IZRADU I OBLIKOVANJE DIPLOMSKOG RADA

Bjelovar, listopad 2025.

Ove upute izrađene su temeljem [Pravilnika o diplomskom radu](#) i udžbenika *Uvod u znanstveni rad u medicini* autora Matka Marušića i suradnika, 5. izdanje (Zagreb: Medicinska naklada, 2013)

Studenti su dužni pridržavati se navedenih uputa i smjernica kako bi osigurali znanstvenu utemeljenost, metodološku dosljednost i akademsku kvalitetu svoga diplomskog rada.

Sadržaj

1. VRSTE DIPLOMSKOG RADA	4
2. STRUKTURA DIPLOMSKOG RADA	6
3. OBVEZNI DIJELOVI DIPLOMSKOG RADA.....	7
1. Uvod.....	7
2. Cilj rada.....	7
3. Materijal, metode, ispitanici.....	8
4. Rezultati	10
5. Rasprava.....	12
6. Zaključak.....	15
7. Literatura.....	17
8. Oznake i kratice	19
9. Sažetak	19
10. Sažetak na engleskom jeziku (Abstract)	21
11. Prilozi	22
4. OBRADA TEKSTA	23
5. PROCEDURE VEZANE ZA IZRADU I PREDAJU DIPLOMSKOG RADA	30
5.1. Izgled naslovne stranice diplomskog rada	31

1. VRSTE DIPLOMSKOG RADA

Diplomski rad na stručnom diplomskom studiju sestrinstvo **mora imati obilježja znanstvenog istraživačkog rada.**

To znači da rad treba sadržavati jasno definirano istraživačko pitanje i/ili hipotezu, primijenjenu znanstvenu metodologiju (kvantitativnu, kvalitativnu ili mješovitu) te analizu i interpretaciju dobivenih podataka u skladu s načelima znanstvenog istraživanja.

Za razliku od završnog rada na stručnom prijediplomskom studiju, koji ima obilježja stručnog rada s naglaskom na primjenu postojećih znanja u praksi, diplomski rad mora predstavljati samostalno istraživanje koje doprinosi razvoju sestrijske prakse, edukacije ili organizacije zdravstvene skrbi na temelju znanstvenih spoznaja.

Tablica u nastavku prikazuje usporedbu obilježja stručnog i znanstvenog rada, odnosno osnovne razlike između stručnog istraživačkog rada (koji se izrađuje na prijediplomskoj razini) i znanstvenog istraživačkog rada (koji se izrađuje na diplomskoj razini), s primjerima iz područja sestrinstva.

Kriterij	ZNANSTVENI ISTRAŽIVAČKI RAD	STRUČNI ISTRAŽIVAČKI RAD
Cilj	Proširiti znanje u sestrijskoj znanosti; otkriti nove spoznaje o njezi, komunikaciji, intervencijama ili percepcijama pacijenata.	Primijeniti postojeća znanja radi poboljšanja sestrijske prakse, organizacije rada ili edukacije.
Istraživačko pitanje / hipoteza	Jasno postavljena istraživačka pitanja i/ili hipoteze.	Može imati cilj ili problem, ali ne mora uključivati hipotezu.
Metodologija	Strogo znanstvena: kvantitativna (anketa, eksperiment), kvalitativna (intervju, fenomenologija) ili mješovita.	Opisna ili evaluacijska: analiza literature, prikaz slučaja, opis dobre prakse, usporedba protokola.
Vrsta podataka	Prikupljeni primarni podaci od sudionika (npr. pacijenata, sestara).	Sekundarni podaci ili iskustva iz prakse, statistike, smjernice.
Analiza podataka	Statistička analiza, kodiranje kvalitativnih podataka.	Deskriptivna analiza, tablični prikazi, sažeci i interpretacije.

Znanstveni doprinos	Donosi nova saznanja o pojavama u sestrinstvu.	Donosi prijedloge za poboljšanje prakse ili organizacije rada.
Publika	Akademski i znanstvena zajednica.	Sestrinska i zdravstvena struka, praktičari.
Publikacija	Objavljuje se u znanstvenim časopisima (npr. Croatian Nursing Journal).	Objavljuje se u stručnim publikacijama (npr. Sestrinski glasnik).
Primjeri tema	<ul style="list-style-type: none"> • Iskustvo boli kod pacijenata s kroničnim bolestima – fenomenološki pristup • Učinkovitost edukacije o samokontroli glukoze kod bolesnika s dijabetesom 	<ul style="list-style-type: none"> • Uloga medicinske sestre u edukaciji pacijenata s hipertenzijom • Primjena naprednih tehnika oživljavanja u izvanbolničkoj hitnoj službi
Tipični kontekst	Diplomski, magistarski ili doktorski rad, znanstveni projekt.	Završni rad na prijediplomskom studiju, stručni seminar ili projekt u praksi.

2. STRUKTURA DIPLOMSKOG RADA

Pri izradi diplomskog rada **potrebno je poštivati sljedeći redoslijed** sastavnica diplomskog rada:

1. Naslovna stranica. Izgled naslovne stranice definiran je predloškom na kraju ovih Uputa i potrebno je pridržavati ga se.

2. DR obrazac. Studenti DR obrazac dobivaju od Studentske službe mailom u digitalnom obliku.

3. Zahvala. Ako student/ica želi, zahvalu može napisati pri dnu stranice iza DR obrasca, a prije Sadržaja.

4. Sadržaj. Tablicu Sadržaja u Wordu je moguće generirati automatski. Prije predaje rada **obavezno** treba provjeriti je li tablica Sadržaja **ažurirana** i sadrži li sve naslove koji se pojavljuju u radu.

5. Tekst rada. Napisan prema uputama u **3. poglavlju ovog dokumenta** (*Obvezni dijelovi diplomskog rada*). Rad treba sadržavati **sve elemente** navedene u Poglavlju 3.

6. Odobrenje za provođenje istraživanja etičkog povjerenstva ustanove u kojoj se ono provodi. Ako je odobrenje izdano u papirnatom obliku, potrebno ga je skenirati i umetnuti u rad.

7. Izjava o autorstvu. Izjava kojom student svojim potpisom jamči da je rad izradio samostalno, poštujući načela akademske čestitosti. Ovaj obrazac sastavni je dio predloška diplomskog rada Veleučilišta u Bjelovaru. Potpisanu izjavu treba skenirati i uklopiti u digitalnu verziju rada (pdf) ili ju digitalno potpisati.

Autori su odgovorni za originalnost i autorstvo svojeg rukopisa. Prevođenje rečenica ili ulomaka bez adekvatnog citiranja izvora **također se smatra plagiranjem**. Autor mora biti upoznat s izvorom literature kojeg navodi. **Zabranjeno je navoditi bilo kakve izvore ako ih autor nije pročitao.** Gotovi diplomski radovi će biti analizirani softverom za detektiranje plagiranja (*Turnitin*).

8. Suglasnost za javnu objavu diplomskog rada u nacionalnom repozitoriju. Ovaj obrazac sastavni je dio predloška diplomskog rada Veleučilišta u Bjelovaru. Potpisanu suglasnost treba skenirati i uklopiti u digitalnu verziju rada (pdf) ili ju digitalno potpisati.

Napomena: DR obrazac, Izjava o autorstvu i Suglasnost za javnu objavu diplomskog rada u radu se **ne obrojčavaju i ne navode u tablici sadržaja.**

3. OBVEZNI DIJELOVI DIPLOMSKOG RADA

(redoslijedom kako je navedeno)

1. Uvod

Uvod je prvo poglavlje diplomskog rada i numerira se brojem 1. Duljinu i strukturu Uvoda (potpoglavlja i manje cjeline s naslovima) student/ica dogovara s mentorom. Uvod ne smije biti kraći od 10 % niti dulji od 20 % samog diplomskog rada, računajući u broju stranica od početka Uvoda do kraja Zaključka.

Uvod objašnjava razloge provedbe istraživanja opisanih u radu citiranjem odgovarajuće literature i razlaganjem problema stručnom čitateljstvu.

U uvodu je potrebno:

- 1) odrediti svrhu istraživanja - definirati problem, tj. zadatak ili pitanje koje se obrađuje u okviru teme rada, istaknuti važnost aktualnosti problema, te definirati pripadnu hipotezu ili pretpostavku problema koja će se u radu dokazati ili opovrgnuti;
- 2) definirati pojmove koji su potrebni za daljnje razumijevanje rada, uz adekvatnu uporabu literaturnih izvora;
- 3) načiniti kraći literaturni pregled o dosadašnjim istraživanjima i spoznajama o području istraživanja, temi i problemu – krećući se od najšireg relevantnog područja prema specifičnim problemima u vezi s temom i problemom rada.

Pri tome je cilj dati pregled recentnih i kvalitetnih istraživanja i drugih relevantnih izvora iz područja akademske literature. Internetski izvori mogu činiti najviše jednu četvrtinu (25 %) svih korištenih izvora u cijelom radu. Udžbeničku građu u uvodnome dijelu treba svesti na minimum koji je neophodan da bi se mogao shvatiti problem koji se u radu istražuje.

2. Cilj rada

Potrebno je ukratko objasniti koji su ciljevi rada u skladu s ciljem definiranim na obrascu DR-001.

Opći cilj diplomskog rada treba jasno izraziti **što se želi postići istraživanjem u cjelini**.

On predstavlja **glavni smjer i svrhu istraživanja** te je usmjeren na širu znanstvenu i/ili stručnu korist za područje sestrinstva.

Smjernice za pisanje:

- Opći cilj formulira se **jednom rečenicom**, u trećem licu i u **infinitivu** (npr. „ispitati“, „utvrditi“, „analizirati“, „opisati“, „procijeniti“).
- Mora biti **u skladu s naslovom, problemom i hipotezom** istraživanja.
- Trebao bi odražavati **znanstveni karakter rada** – dakle, težiti otkrivanju uzroka, odnosa ili obrazaca, a ne samo opisu.

Primjeri:

- *Ispitati povezanost razine zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti kod bolesnika s kroničnom bolešću.*

- *Procijeniti utjecaj edukacijskog programa na znanje medicinskih sestara o prevenciji dekubitusa.*
- *Analizirati iskustvo boli kod pacijenata s kroničnim bolestima iz perspektive fenomenološkog pristupa.*

Specifični ciljevi (ili posebni ciljevi) operacionaliziraju opći cilj i usmjeravaju **što će se točno istraživati i mjeriti.**

Oni su **konkretniji, mjerljivi i ostvarivi** te predstavljaju **korake koji vode prema ostvarenju općeg cilja.**

Smjernice za pisanje:

- Treba ih biti **najmanje tri**, a obično **do pet**.
- Svaki cilj piše se kao **jasna i konkretna rečenica**, najčešće u obliku infinitiva.
- Uključuju **varijable, skupine, instrumente ili kontekste** istraživanja.
- Nema numeriranja točkama (1., 2., 3.), već se navode kao odvojene stavke ili u odlomku.

Primjeri:

- Utvrditi razinu zdravstvene pismenosti među odraslim korisnicima patronažne skrbi.
- Ispitati razlike u razini zdravstvene pismenosti s obzirom na dob i obrazovanje.

Analizirati povezanost zdravstvene pismenosti i pridržavanja preporučenih zdravstvenih ponašanja.

Uobičajene pogreške koje treba izbjeći

- Pisanje ciljeva u obliku **zadatka ili aktivnosti** („provesti anketu“, „napraviti analizu“) umjesto **istraživačkog cilja**.
- Preopćenite ili nejasne formulacije („istražiti problem“, „opisati situaciju“).
- Miješanje **ciljeva i hipoteza** – hipoteze su tvrdnje koje se testiraju, dok su ciljevi orijentiri istraživanja.
- Navođenje prevelikog broja ciljeva koji se realno ne mogu obuhvatiti u okviru diplomskog rada.

U **raspravi i zaključku** autor se vraća na ciljeve te ocjenjuje u kojoj su mjeri **ostvoreni** kroz provedeno istraživanje.

3. Materijal, metode, ispitanici

Poglavlje **Materijal, metode, ispitanici** (ili **Metodologija istraživanja**) opisuje **kako je provedeno istraživanje, na kojem uzorku i kojim postupcima.**

Njegova je svrha omogućiti da drugi istraživači mogu **ponoviti studiju** prema navedenim informacijama.

Svi dijelovi moraju biti napisani **jasno, precizno i objektivno**, u prošlom vremenu (jer se opisuje provedeno istraživanje).

3.1. Materijal

U ovom se dijelu navode **sredstva, instrumenti i dokumenti** korišteni u istraživanju.

Smjernice za pisanje

- Opisati **istraživački instrument** (npr. anketni upitnik, skala, protokol, vodič za intervju).
- Ako je korišten **standardizirani instrument**, navesti autora, godinu i način validacije. Za korištenje nekih upitnika potrebno je dopuštenje autora pa je isto potrebno priložiti u radu ili upitnik može biti javno dostupan te je njegovo korištenje besplatno i pokriveno CC BY licencom. Ako je instrument istraživanja objavljen u medijima slobodnog pristupa (časopis, mrežne stranice), treba imati eksplicitnu izjavu autora/časopisa o slobodnoj uporabi ili uvjetima korištenja za druge istraživače.
- Ako je izrađen **vlastiti instrument**, objasniti postupak izrade i način provjere razumljivosti ili pouzdanosti.
- U istraživanju se ne mogu koristiti anketni upitnici koje su sastavili studenti prethodnih generacija i s drugih fakulteta.
- Navesti korištene **tehničke resurse** (softver za statistiku, alati za obradu podataka)

Primjer formulacije:

U istraživanju je korišten anketni upitnik izrađen za potrebe ovog rada, koji je sadržavao 25 pitanja zatvorenog tipa i jedno otvoreno pitanje. Podaci su analizirani pomoću programa IBM SPSS Statistics 25.

3.2. Metode

U ovom dijelu opisuje se **istraživački dizajn**, način prikupljanja i obrade podataka te **statističke metode**.

Smjernice za pisanje:

- Navesti **vrstu istraživanja**: npr. presječno, prospektivno, kvalitativno, kvantitativno ili mješovito.
- Precizno opisati **postupak prikupljanja podataka** (kako, kada, gdje i tko ih je prikupljao).

- Uključiti **etiku istraživanja** – odobrenje etičkog povjerenstva, informirani pristanak ispitanika.
- Navesti **statističke metode** ili postupke analize (deskriptivne statistike, t-test, χ^2 -test, korelacija, tematska analiza i sl.).
- Kvalitativna istraživanja trebaju opisati **metodu analize sadržaja** ili **tematsku analizu**.

Primjer formulacije:

Istraživanje je provedeno kao presječna studija kvantitativnog tipa. Podaci su prikupljeni putem strukturiranog anketnog upitnika u razdoblju od ožujka do svibnja 2025. godine. Statistička obrada podataka provedena je korištenjem deskriptivnih metoda te χ^2 -testa za utvrđivanje povezanosti varijabli.

3.3. Ispitanici

Ovaj dio opisuje **uzorak sudionika** uključenih u istraživanje.

Smjernice za pisanje:

- Navesti **ciljanu populaciju** i **način odabira uzorka** (slučajni, prigodni, namjerni uzorak).
- Navesti **uključne i isključne kriterije** (tko može, a tko ne može sudjelovati).
- Precizirati **ukupan broj ispitanika** te osnovne demografske podatke (dob, spol, obrazovanje, radno mjesto i dr.).
- Ako je primjenjivo, opisati **podjelu ispitanika u skupine** (npr. eksperimentalna i kontrolna skupina).
- Obavezno navesti da je **dobiven informirani pristanak** sudionika.

Primjer formulacije:

U istraživanje je bilo uključeno 120 ispitanika – odraslih korisnika patronažne skrbi na području Bjelovarsko-bilogorske županije. Uključni kriteriji bili su punoljetnost, poznavanje hrvatskog jezika i sudjelovanje u programu patronažne skrbi. Sudjelovanje je bilo dobrovoljno, a svi su ispitanici potpisali informirani pristanak.

4. Rezultati

Svrha poglavlja:

Poglavlje *Rezultati* prikazuje **što je istraživanjem otkriveno**, odnosno **izravne nalaze dobivene analizom prikupljenih podataka**.

Ovo poglavlje **ne sadrži interpretaciju** ili raspravu o značenju rezultata – ono prikazuje **činjenice** na temelju provedenog istraživanja.

Rezultati se prikazuju **jasno, logično i pregledno**, uz upotrebu tablica i grafikona gdje je to prikladno.

Opća pravila pisanja:

- Rezultati se iznose **u istom redoslijedu** kojim su bili postavljeni **istraživački ciljevi i/ili hipoteze**.
- Svi podaci moraju biti **statistički obrađeni** i prikazani uz odgovarajuće mjere (frekvencije, postotke, aritmetičke sredine, standardne devijacije, p-vrijednosti, koeficijente korelacije i sl.).
- Svaka tablica ili grafikon mora imati:
  - **broj i naslov** (npr. *Tablica 1. Socio-demografske karakteristike ispitanika*),
  - **izvor podataka** (ako nije autorski),
  - **legendu ili objašnjenje oznaka** (ako su korištene).
- Podaci se ne smiju **ponavljati** – ako su prikazani u tablici, ne treba ih detaljno ponavljati u tekstu, nego ih **sažeto opisati** (npr. “Kao što je prikazano u Tablici 2, većina ispitanika (65 %) bila je ženskog spola”).
- Rezultati se uvijek navode **objektivno i nepristrano**, bez tumačenja značenja (to pripada poglavlju *Rasprava*).

Struktura poglavlja „Rezultati“:

Poglavlje može sadržavati sljedeće podnaslove (ovisno o tipu istraživanja):

a) Opis uzorka ispitanika

Prikazati osnovne demografske i profesionalne karakteristike ispitanika (npr. spol, dob, stupanj obrazovanja, radno mjesto, duljinu radnog staža).

- Preporučuje se prikaz u **tablici s frekvencijama i postocima**.
- Primjer naslova: *Tablica 1. Demografske karakteristike ispitanika*.

b) Rezultati po istraživačkim ciljevima

Za svaki cilj ili hipotezu posebno prikazati rezultate.

- Uključiti deskriptivne i inferencijalne statistike (npr. χ^2 -test, t-test, ANOVA, korelacija).
- Svaki rezultat treba biti jasno povezan s odgovarajućim ciljem istraživanja.

c) Grafički prikazi

- Grafikoni (stupčasti, kružni, linijski) se koriste za **brzu vizualizaciju trendova ili udjela**.
- Ispod svakog grafikona navesti **naziv i broj** (npr. *Grafikon 3. Raspodjela ispitanika prema stupnju zadovoljstva radnim uvjetima*).

- Brojevi i oznake u tablicama/grafikonima moraju biti **jedinstveno formatirani** (npr. jedno decimalno mjesto, dosljedan redoslijed kategorija).

Stil pisanja:

- Koristi se **znanstveni, jasan i objektivan stil**, u **prošlom vremenu** (npr. „Dobiveni rezultati pokazali su...“, „Utvrđeno je da...“).
- Izbjegavati izraze poput: *Zanimljivo je da...*, *Važno je napomenuti...* – oni pripadaju poglavlju *Rasprava*.
- Ako se navodi statistička značajnost, prikazuje se kao **$p < 0,05$** (ili druga vrijednost prema analizi).

Primjer formulacije:

Rezultati istraživanja prikazani su prema postavljenim ciljevima.

U istraživanju je sudjelovalo 120 ispitanika, od čega je 65 % bilo ženskog spola, prosječne dobi $42,3 \pm 10,2$ godine.

Većina ispitanika (72 %) imala je završenu višu ili visoku stručnu spremu.

Analizom χ^2 -testa utvrđena je statistički značajna povezanost između razine obrazovanja i učestalosti provođenja zdravstveno-edukativnih aktivnosti ($p = 0,031$).

Česte pogreške koje valja izbjeći:

- **Miješanje rezultata i rasprave** (npr. tumačenje zašto su rezultati takvi).
- **Navođenje sirovih podataka** bez sažetka ili statističke obrade.
- **Nedostatak numeracije tablica i grafikona.**
- **Nedosljednost u prikazu postotaka i decimalnih mjesta.**

Poglavlje *Rezultati* mora biti **točno, pregledno i znanstveno utemeljeno**, jer predstavlja **srž istraživanja**.

Jasna prezentacija rezultata temelj je kvalitetne rasprave i vjerodostojnih zaključaka.

5. Rasprava

Poglavlje *Rasprava* ima za cilj **interpretirati i objasniti rezultate istraživanja** u kontekstu postojećih znanstvenih spoznaja.

Dok poglavlje *Rezultati* prikazuje *što je otkriveno*, poglavlje *Rasprava* objašnjava *što ti rezultati znače* i *kako se uklapaju u ranija istraživanja*.

Rasprava pokazuje sposobnost studenta da **kritički analizira, povezuje i interpretira** nalaze, što je ključna komponenta znanstvenog rada.

Opća pravila pisanja:

- Rasprava se temelji na **interpretaciji rezultata**, a ne na njihovom ponavljanju.
- Svaki rezultat treba biti **povezan s relevantnom literaturom** (domaćom i međunarodnom).
- Potrebno je ukazati na **podudarnosti i razlike** s prethodnim istraživanjima te **objasniti moguće razloge** odstupanja.
- Stil pisanja mora biti **akademski, jasan, argumentiran i kritički**, uz izbjegavanje subjektivnih izraza poput „*smatram*“ ili „*po mom mišljenju*“.
- Rasprava se piše u **sadašnjem vremenu** kada se govori o općim spoznajama i literaturi, a u **prošlom vremenu** kad se odnosi na provedeno istraživanje.

Struktura poglavlja „Rasprava“

a) Uvod u raspravu

- Kratko podsjetiti na **cilj istraživanja i najvažnije nalaze** bez ponavljanja cijelog poglavlja „Rezultati“.

Primjer:

Ovim istraživanjem ispitana je povezanost razine zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti kod odraslih korisnika patronažne skrbi.

Dobiveni rezultati ukazali su na umjerenu povezanost navedenih varijabli.

b) Usporedba s drugim istraživanjima

- Analizirati kako se rezultati **slažu ili razlikuju** od rezultata drugih autora.
- Ako postoje razlike, objasniti ih kroz **metodološke, kontekstualne ili kulturne čimbenike**.
- Citirati relevantne studije koristeći odgovarajući **citatni stil (npr. Vancouver)**.

Primjer:

Slične rezultate dobili su Novak i suradnici (22), koji su također utvrdili da viša razina zdravstvene pismenosti povećava samostalnost pacijenata u praćenju kronične bolesti. Međutim, u istraživanju Petrović (23) takva povezanost nije potvrđena, što se može objasniti manjim uzorkom i kraćim razdobljem promatranja.

c) Značenje i implikacije rezultata

- Objasniti **što rezultati znače za praksu sestrinstva**, javno zdravstvo ili edukaciju.
- Ukazati na mogućnosti **primjene nalaza** u poboljšanju sestrinske skrbi, edukacijskih programa ili organizacije rada.

Primjer:

Dobiveni nalazi upućuju na potrebu sustavnog uključivanja edukacijskih sadržaja o zdravstvenoj pismenosti u rad patronažnih sestara, s ciljem osnaživanja pacijenata za aktivno sudjelovanje u brizi o vlastitom zdravlju.

d) Metodološka razmatranja i ograničenja istraživanja

- Objektivno navesti moguće **ograničavajuće čimbenike** (veličina uzorka, subjektivnost odgovora, vremensko razdoblje, instrumenti).
- Važno: ograničenja ne umanjuju vrijednost rada, nego pokazuju **realan i znanstven pristup**.

Primjer:

Ograničenje istraživanja predstavlja relativno mali uzorak ispitanika iz jedne županije, što može ograničiti mogućnost generalizacije rezultata.

e) Prijedlozi za buduća istraživanja

- Na kraju rasprave navesti **preporuke za buduća istraživanja**.

Primjer:

Preporučuje se provedba istraživanja na većem uzorku ispitanika te uključivanje kvalitativnih metoda radi dubljeg razumijevanja iskustava pacijenata.

Stil i jezik rasprave:

- Koristiti **znanstveni stil**, izbjegavati izraze emocionalnog ili osobnog karaktera.
- Povezivati odlomke logičnim prijelazima (*Slično su utvrdili..., Suprotno tome..., Rezultati ovog istraživanja dopunjuju...*).
- Navoditi **podatke iz rezultata** samo kao potporu interpretaciji.
- Sve tvrdnje trebaju biti **potkrijepljene literaturom**.

Primjer formulacije:

Dobiveni rezultati upućuju na povezanost između stupnja obrazovanja i razine zdravstvene pismenosti, što je u skladu s rezultatima istraživanja Marković i suradnika (2021).

Ovakvi nalazi potvrđuju važnost edukacijskih intervencija medicinskih sestara u radu s pacijentima niže razine obrazovanja.

Međutim, buduća istraživanja trebala bi uključiti veći uzorak i kvalitativne metode radi dubljeg razumijevanja stavova ispitanika.

Česte pogreške koje valja izbjeći:

- **Ponovno iznošenje svih rezultata** umjesto njihove interpretacije.
- **Navođenje literaturnih izvora bez povezivanja** s vlastitim rezultatima.
- **Pretjerano osobni ton** (izrazi poput „autor smatra“).
- **Nedostatak kritičkog osvrta** – samo opis, bez tumačenja.
- **Izostanak ograničenja istraživanja.**

Poglavlje Rasprava pokazuje sposobnost studenta da poveže vlastite rezultate s teorijom i praksom sestrinstva.

Kvalitetno napisana rasprava razlikuje deskriptivan rad od pravog znanstvenog istraživanja te daje radu njegovu znanstvenu vrijednost i primjenjivost u praksi.

6. Zaključak

Poglavlje *Zaključak* predstavlja **završni i najvažniji dio znanstvenog rada**. Njegova je svrha **sažeti glavne nalaze istraživanja, istaknuti njihovu važnost i doprinos znanosti i praksi sestrinstva** te jasno odgovoriti na postavljene ciljeve i/ili hipoteze.

Zaključak mora biti **kratak, jasan i sadržajno usklađen** s poglavljima *Uvod, Ciljevi i Rasprava*.

U njemu se **ne uvode novi podaci, tablice ili reference**, nego se sintetiziraju već prikazani rezultati.

Opća pravila pisanja:

- Zaključak treba sadržavati **3 do 5 odlomaka**, ukupne duljine **1-2 stranice teksta**.
- Piše se u **prošlom vremenu** (jer se odnosi na provedeno istraživanje) i **objektivnim tonom**.
- Stil treba biti **koncizan i akademski**, bez ponavljanja cijelih odlomaka iz rasprave.
- Svaka rečenica u zaključku treba imati **informacijsku vrijednost** – izbjegavati općenite izraze poput „Rad je bio zanimljiv“ ili „Tema je aktualna“.

Preporučena struktura zaključka:

a) Uvodni dio – podsjetnik na cilj istraživanja

Kratko podsjetiti čitatelja na osnovni cilj rada i područje istraživanja.

Primjer:

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati razinu zdravstvene pismenosti i njezinu povezanost sa samoučinkovitošću kod odraslih korisnika patronažne skrbi.

b) Središnji dio – sažetak glavnih nalaza

Sažeto prikazati **najvažnije rezultate i odgovore na postavljene ciljeve ili hipoteze.**

- Navesti samo ključne brođane pokazatelje ili značajne odnose.
- Osvrnuti se na to **što istraživanje potvrđuje ili opovrgava.**

Primjer:

Istraživanjem je utvrđena umjerena pozitivna povezanost između zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti ($p < 0,05$).

Osobe s višim stupnjem obrazovanja i duljim kontaktom s patronažnom službom pokazale su bolje rezultate u samostalnom praćenju bolesti.

c) Završni dio – značenje, doprinos i preporuke

Objasniti **značaj nalaza** za sestrinsku praksu, obrazovanje ili javnozdravstveni sustav. Navesti **moćuće primjene** rezultata te **preporuke za buduća istraživanja.**

Primjer:

Dobiveni rezultati ukazuju na potrebu jaćanja edukacijskih programa usmjerenih na povećanje zdravstvene pismenosti odraslih osoba.

Buduća istraživanja trebala bi uključiti veći uzorak ispitanika i kvalitativne metode kako bi se dublje razumjeli faktori koji utjeću na samoučinkovitost pacijenata.

Stil i ton pisanja:

- Koristi **znanstveni i objektivni ton** – izbjegavaj izraze poput „Autor smatra“ ili „*Po mom mišljenju*“.
- Rećenice neka budu **jasne, sažete i povezane logičnim prijelazima.**
- Zaključak treba čitatelju ostaviti dojam **zaokruženosti i jasnoće istraživanja.**
- Moćuće je završiti rad **kratkim rećenicom koja naglašava doprinos istraživanja.**

Primjer:

Ovim istraživanjem doprinosi se boljem razumijevanju uloge medicinske sestre u promicanju zdravstvene pismenosti i osnaživanju pacijenata u samostalnom upravljanju kroničnim bolestima.

Česte pogreške koje treba izbjeći:

- Ponavljanje cijelih odlomaka iz poglavlja *Rasprava*.
- Uvođenje novih podataka, analiza ili citata.
- Pretjerano opisivanje metodologije (to je dio poglavlja *Materijali i metode*).
- Preopćeniti zaključci bez izravne veze s ciljevima istraživanja.

- Korištenje neznanstvenog, osobnog ili emocionalnog jezika.

Primjer sažetog zaključka:

Na temelju provedenog istraživanja može se zaključiti da je razina zdravstvene pismenosti među odraslim korisnicima patронаžne skrbi umjerena te da je značajno povezana sa samoučinkovitošću u praćenju kronične bolesti.

Dobiveni nalazi potvrđuju važnost kontinuirane edukacije i uloge medicinskih sestara u unaprjeđenju zdravstvenog ponašanja pacijenata.

Istraživanje je doprinijelo boljem razumijevanju čimbenika koji utječu na brigu o zdravlju te može poslužiti kao temelj za buduće studije u području sestrinstva i javnog zdravstva.

Poglavlje Zaključak mora odražavati **sintezu cjelokupnog istraživačkog procesa** – od ciljeva i rezultata do praktične primjene i preporuka.

Kvalitetan zaključak ostavlja dojam znanstvene zaokruženosti i jasnoće te naglašava **doprinos diplomskog rada znanstvenoj i stručnoj zajednici.**

7. Literatura

Literatura se u popisu literature navodi na sljedeći način:

– **autorska knjiga:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov, izdanje (samo ako je navedeno na publikaciji – npr. 2. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave.

Primjer:

1. Lukić A. Fiziologija za visoke zdravstvene škole. Bjelovar: Visoka tehnička škola u Bjelovaru; 2015.

– **urednička knjiga:** Prezime i inicijal(i) imena urednika. Naslov: podnaslov, izdanje (samo ako je navedeno na publikaciji – npr. 2. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave.

Primjer:

2. Guluyer AY, ur. Health indicators: An international study for the European Foundation. Oxford: M. Robertson; 1983.

– **e-knjiga:** 1) e-knjiga nije internetski izvor: Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov, izdanje (samo ako je navedeno na publikaciji – npr. 2. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave.

Primjer:

3. Vučina Ž. Pretraživanje i vrednovanje informacija na Internetu. Zagreb: CARNet; 2006.

2) e-knjiga jest internetski izvor Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov [Tip medija]. Izdanje (samo ako je navedeno na publikaciji – npr. 2. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave. Dostupno na: navesti link (Datum pristupa)

Primjer:

5. Vučina Ž. Pretraživanje i vrednovanje informacija na Internetu [Elektronička knjiga]. Zagreb: CARNet; 2006. Dostupno na: http://www.ssb.hr/libraries/0000/2950/Pretra%C5%BEivanje_informacija_na_internetu.pdf (15. 11. 2016.)

– **poglavlje u knjizi/članak u enciklopediji:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov poglavlja. U: Urednik/autor knjige. Naslov: podnaslov knjige. Izdanje (samo ako je navedeno na publikaciji – npr. 2. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave. Broj poglavlja/sveska/volumena i/ili stranice početna-završna.

Primjeri:

4. Merlak M. Vanjska očna ovojnica. U: Knezović I, ur. Oftalmologija za studij sestринства. Bjelovar: Visoka tehnička škola u Bjelovaru; 2016. str. 49-55.

5. Purić Š, Purić B. Prehrana. U: Grmek MD, ur. Medicinska enciklopedija. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod; 1970. Sv. 5, O-Sok. str. 400-414.

– **članak u časopisu/suplementu časopisa:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov. Naslov časopisa. Godina izdavanja/objave; Broj godišta/sveska/volumena (Oznaka suplementa): Str. početna-završna.

Primjer:

6. Pokrajac-Bulian A, Mohorić T. Odstupajuće navike hranjenja, nezadovoljstvo tijelom i učestalost provođenja dijete kod hrvatskih srednjoškolaca. Psiholojske teme. 2007;16:27-46.

7. Djelmiš J, Ivanišević M, Mrzljak A. Sadržaj lipida u placenti trudnica oboljelih od dijabetesa. Acta Medica Croatica. 2001;55 (Supl 1): 47-49.

– **članak u online časopisu:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov. Naslov časopisa [Tip medija]. Godina izdavanja/objave. Broj godišta/sveska/ volumena. Str. početna-završna. Dostupno na: navesti link. (Datum pristupa)

Primjer:

8. Puharić Z, Đermanović Lj. Analiza stupnja uhranjenosti školskih djevojaka u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Hrvatski časopis za javno zdravstvo [Elektronički časopis]. 2009. Dostupno na: <http://hcjz.hr/index.php/hcjz/article/download/706/677> (15. 11. 2016.)

– **članak u zborniku radova:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov. U: Prezime i inicijal(i) imena urednika, ur. Naslov zbornika: podnaslov. Mjesto izdavanja: izdavač; Godina izdavanja/objave. Str. početna-završna.

Primjer:

9. Ružička I. Zaštita od zračenja. U: Znidarčić Ž, ur. Medicinska etika 1: radovi simpozija i tečajeva trajne edukacije HKLD o medicinskoj etici. Zagreb: Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, Centar za bioetiku; 2004. str. 41-48.

– **diplomski/magistarski/doktorski rad:** Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov: podnaslov (vrsta rada). Mjesto: fakultet; Godina objave.

Primjeri:

10. Janković S. Potrebe i očekivanja adolescenata u stjecanju znanja i promicanju reproduktivnog zdravlja (magistarski rad). Zagreb: Medicinski fakultet; 2005.

11. Pokrajac-Bulian A. Nezadovoljstvo vlastitim tijelom i teškoće emocionalne prilagodbe kao odrednice nastanka poremećaja hranjenja (doktorska disertacija). Zagreb: Filozofski fakultet, Odsjek za psihologiju; 2000.

– **internetski izvori (web stranica, internetski dokumenti i dr.):** Autor ili izvor. Naslov web dokumenta ili web stranice [Tip medija]. Godina izdanja. Dostupno na: navesti link. (Datum pristupa)

Primjeri:

12. Veleučilište u Bjelovaru. Pravilnik o studiranju Veleučilišta u Bjelovaru: pročišćeni tekst [Online]. 2015. Dostupno na: <https://vub.hr/wp-content/uploads/2023/11/Pravilnik-o-studiranju-VUB-a.pdf> (21.10.2025.)

13. Ožegić O. Kožne promjene i bolesti [Online]. 2012. Dostupno na: <http://www.plivazdravlje.hr/tekst/clanak/22613/Kozne-promjene-i-bolesti.html> (21.10.2025.)

8. Oznake i kratice

Navesti **popis i opis oznaka i kratica** koje su korištene u radu, u abecednom redoslijedu. Ako je kratica proizašla iz naziva na stranom jeziku, za nju treba navesti i prijevod.

Primjer:

CARNet – Croatian Academic And Research Network (Hrvatska akademska i istraživačka mreža)

HAZU – Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti

HRT – Hrvatska radiotelevizija

NSK – Nacionalna i sveučilišna knjižnica

VUB – Veleučilište u Bjelovaru

9. Sažetak

Sažetak je **kratak, sažet i samostalan prikaz cjelokupnog diplomskog rada.**

Njegova je svrha omogućiti čitatelju da **brzo stekne uvid u temu, cilj, metodologiju, glavne rezultate i zaključke istraživanja**, bez potrebe da čita cijeli rad.

Opća pravila pisanja:

- Sažetak treba biti **jasan, strukturiran i samostalan tekst.**
- Duljina sažetka obično iznosi **do 250 riječi** (najviše 1 kartica teksta).
- Piše se u **jednom odlomku**, bez podnaslova, tablica, slika ili referenci.
- Koristi se **prošlo vrijeme** za opis provedbe i rezultata istraživanja, a **sadašnje vrijeme** za općenite tvrdnje.

- Stil mora biti **objektivan i znanstveni**, bez komentara, interpretacija ili preporuka (one se navode u zaključku).

Struktura sažetka:

Sažetak treba obuhvatiti sljedeće elemente (poželjno redosljedom):

a) Uvod (kontekst i važnost teme)

Kratko pojasniti zašto je istraživana tema važna i koji je problem istraživanja.

Primjer:

Zdravstvena pismenost ključan je čimbenik u prevenciji i kontroli kroničnih bolesti te ima važnu ulogu u sestrinskoj praksi.

b) Cilj istraživanja

Jasno navesti **glavni cilj** i, po potrebi, specifične ciljeve istraživanja.

Primjer:

Cilj istraživanja bio je ispitati razinu zdravstvene pismenosti i njezinu povezanost sa samoučinkovitošću kod odraslih korisnika patronažne skrbi.

c) Metode

Kratko opisati **vrstu istraživanja**, uzorak, instrumente i način analize podataka.

Primjer:

Istraživanje je provedeno kao presječna studija na uzorku od 120 ispitanika. Podaci su prikupljeni pomoću strukturiranog anketnog upitnika te analizirani primjenom deskriptivne i inferencijalne statistike.

d) Rezultati

Navesti **najvažnije rezultate** – brojačno i/ili opisno – koji odgovaraju na ciljeve rada.

Primjer:

Utvrđena je umjerena pozitivna povezanost između zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti ($p < 0,05$).

Viša razina obrazovanja povezana je s većom samostalnošću u praćenju kronične bolesti.

e) Zaključak

Sažeto prikazati **glavni zaključak** i **znanstveni doprinos** rada.

Primjer:

Rezultati istraživanja ukazuju na potrebu razvoja edukacijskih programa usmjerenih na povećanje zdravstvene pismenosti i jačanje samoučinkovitosti pacijenata u patronažnoj skrbi.

Ključne riječi

- Ispod sažetka navodi se **3 do 5 ključnih riječi** koje najbolje opisuju temu rada.
- Ključne riječi odvajaju se zarezima, bez točke na kraju.
- Ključne riječi u radu se **ne numeriraju**, nego samo navode ispod sažetka.

Primjer:

Ključne riječi: *zdravstvena pismenost, samoučinkovitost, patronažna skrb, sestrinska praksa*

10. Sažetak na engleskom jeziku (Abstract)

- Svaki diplomski rad mora sadržavati **sažetak i na engleskom jeziku**, koji sadržajno i strukturalno odgovara hrvatskoj verziji.
- Naslov rada u engleskoj verziji treba biti dosljedno preveden.
- Preporučuje se da prijevod **pregleda osoba s dobrim poznavanjem engleskog jezika** i stručne terminologije u sestrinstvu.

Ključne riječi (Keywords)

- Ispod sažetka na engleskom navodi se **3 do 5 ključnih riječi** koje najbolje opisuju temu rada.
- Ključne riječi na engleskom odvajaju se zarezima, bez točke na kraju.
- Ključne riječi na engleskom u radu se **ne numeriraju**, nego samo navode ispod sažetka na engleskom.

Primjer:

Keywords: *health literacy, self-efficacy, community care, nursing practice*

Stil pisanja sažetka i preporuke

- Izbjegavati općenite izraze poput “*U radu se govori o...*” ili “*Ovaj rad prikazuje...*”
- Nema navođenja literature, tablica, slika ni kratica koje nisu prethodno objašnjene.
- Sažetak mora biti **samostalan i razumljiv čitatelju koji ne čita cijeli rad**.
- Preporučuje se da mentor pregleda sažetak prije konačne predaje.

Primjer oblikovanog sažetka:

Sažetak:

Cilj istraživanja bio je ispitati povezanost zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti kod odraslih korisnika patronažne skrbi.

Istraživanje je provedeno kao presječna studija na uzorku od 120 ispitanika pomoću strukturiranog anketnog upitnika.

Dobiveni rezultati pokazali su da postoji statistički značajna povezanost između razine zdravstvene pismenosti i samoučinkovitosti ($p < 0,05$).

Osobe s višim stupnjem obrazovanja pokazale su veći stupanj samostalnosti u samozbrinjavanju vezano uz kronične bolesti.

Zaključno, rezultati ukazuju na potrebu provođenja edukacijskih aktivnosti kojima bi se unaprijedila zdravstvena pismenost pacijenata i osnažila njihova samoučinkovitost u procesu liječenja.

Ključne riječi: *zdravstvena pismenost, samoučinkovitost, kronične bolesti, patronažna skrb*

Sažetak treba biti **precizan, informativan i vjeran prikaz sadržaja rada**, a ne samo formalni dodatak.

Kvalitetno napisan sažetak daje jasan pregled istraživanja, povećava razumljivost rada i pridonosi njegovoj znanstvenoj prepoznatljivosti.

11. Prilozi

Ako je potrebno, u rad možete dodati i priloge koji nisu neophodni za razumijevanje rada, ali smatrate da bi ih bilo dobro prikazati (tablice, grafikoni, anketni upitnici i sl.) ili se moraju priložiti (npr. odobrenja etičkih povjerenstava). Bitno je da je svaki prilog **jasno opisan i razumljiv** i da je **radu potreban** (u priloge ne treba stavljati bespotrebne stvari, npr. popis tablica ili popis slika).

4. OBRADA TEKSTA

Pri pisanju diplomskog rada potrebno je voditi računa o formalnom izgledu rada. U vezi s time, obvezni ste se pridržavati sljedećih uputa, koje su navedene u logičkom slijedu u ovom poglavlju.

Opće upute

- Rad treba pisati na papiru **formata A4** (21 x 29,7 cm), a ispisivanje je jednostrano.
- Pri pisanju koristiti **font Times New Roman (12 pt)**.
- **Poravnanje** treba biti **obostrano**, prored **1,5**.
- Veličine margina: gornja, donja i desna su 25 mm, lijeva (za uvez) 30 mm (margine su postavljene u predlošku).
- Stranice je potrebno numerirati, a brojevi stranica trebaju se nalaziti dolje desno. **Stranica broj 1** započinje s **1. UVOD** (brojevi stranica postavljeni su u predlošcima).
- Optimalan broj stranica teksta diplomskoga rada dogovoriti s mentorom slijedeći odredbe Pravilnika o diplomskom radu.

Poglavlja

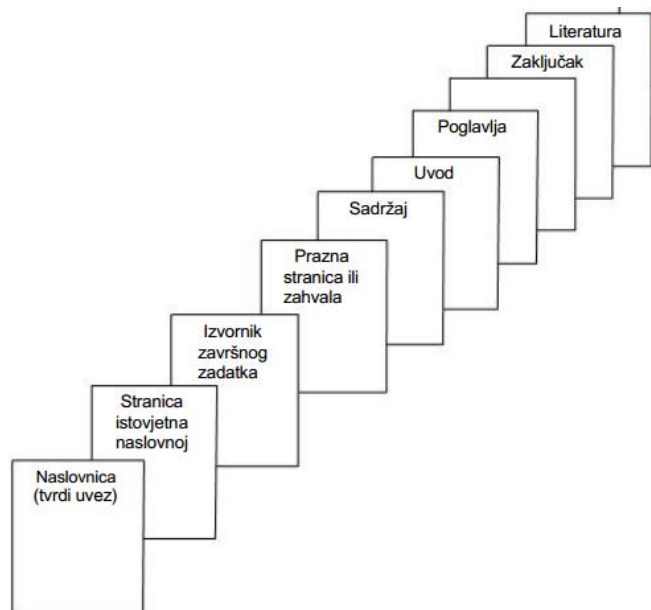
- Rad se sastoji od više poglavlja, a svako poglavlje započinje **na novoj stranici**.
- Sva poglavlja, potpoglavlja i odjeljke treba numerirati arapskim brojkama.
- Naslov poglavlja piše se **velikim slovima**, veličina **14 pt, podebljano (bold)**.
– primjer: **1. NASLOV**
- Poglavlja mogu imati više **potpoglavlja** koja se pišu **malim slovima (14 pt, bold)**. Potpoglavlja također trebaju biti numerirana arapskim brojkama, a numeriraju se tako da prvi broj označava broj poglavlja, a drugi broj potpoglavlja. Broj 2.1. tako bi označavao prvo potpoglavlje u drugom poglavlju.
– primjer: **1.1. Prvo potpoglavlje**
- Broj nivoa (odjeljaka) potpoglavlja nije ograničen, ali je poželjno da ih ne bude više od tri.
- **Naslovi odjeljaka** također se numeriraju arapskim brojkama prema gore opisanom pravilu, a pišu se malim slovima (12 pt, bold).
– primjer: **1.1.1. Podnaslov treće razine**
- Iza naslova slijedi tekst ili naslov niže razine, s tim da treba postojati jedan red razmaka. Iza naslova ne može stajati slika ili tablica. Naslov i tekst koji stoji iza njega moraju biti na istoj stranici.
- Naslovi nisu uvučeni.

Tablice i slike

Napomena: Tablicom se u diplomskom radu smatra tablični prikaz podataka načinjen u Word-u, a ne zalijepljen u Word u formatu slike. Također, tablica u formatu slike ne može se smatrati niti slikovnim prikazom.

Napomena: Slikom u diplomskom radu naziva se svaki slikovni prikaz (slika, fotografija, crtež, grafički prilog, shema, grafikon, dijagram, grafički simbol i dr.).

- Tablice i slike u tekstu također je potrebno numerirati s dva broja, od kojih prvi označava broj poglavlja, a drugi broj slike odnosno tablice unutar poglavlja.
– primjer: druga slika/tablica u trećem poglavlju imala bi oznaku **Slika 3.2.** odnosno **Tablica 3.2.**
- Iza numeričke oznake slike/tablice slijedi njezin opis. Opis slike/tablice treba biti jasan i samostalno razumljiv. **Važno:** numerička oznaka i opis slike pišu se neposredno **ispod slike** (slika se potpisuje), a oznaka i opis tablice **iznad tablice** (tablica se natpisuje). Opis slike/tablice piše se normalnim tekstom, ne masno otisnutim, niti u kurzivu.
- Veličina fonta za opis slike/tablice jest **12 pt** (Times New Roman).
- Slike/tablice i njihove naslove potrebno je **centrirati** na stranici, a iza naslova slike/tablice treba ostaviti jedan prazan red.
- Slike i tablice u tekst treba uklopiti najbliže mjestu gdje se na njih poziva (primjer pozivanja na sliku/tablicu u tekstu: *Na slici/tablici 3.2. prikazano je...* ili: *Slika/tablica 3.2. prikazuje...* i sl.
- Ukoliko je slika preuzeta iz literature, **iza opisa je potrebno pozvati se na izvor** na isti način kako se poziva i na izvor u tekstu, odnosno iza opisa slike u obloj zagradi treba navesti broj reference (npr. *Slika 2.3. Zagađivači zraka (2)*). Vidjeti potpoglavlje ovog dokumenta **3.4. Citiranje i navođenje literature**.
- Uz pozivanje na izvor slike iza njezina opisa (kako je opisano u prethodnoj točki), na njezin se izvor trebete pozvati i u tekstu kada o njoj govorite (npr. *Na slici 2.3. prikazani su najčešći zagađivači zraka (5)...*).
- Slika/tablica u tekstu se poziva na sljedeći način: *Na slici 2.1. prikazano je... / Iz tablice 3.2. vidi se da...* i sl. Ukoliko se u zagradi želi naznačiti slika na koju se tekst odnosi: *...(Sl. 2.1.)...*
- Treba izbjegavati velike tablice koje se prelamaju na dvije ili više stranica. Manje tablice, koji nisu veće od jedne stranice, uvijek treba postaviti na jednu stranicu. Slike/tablice i njihovi naslovi moraju biti na istoj stranici.
- Primjer potpisivanja slike:

Slika 1.1. Struktura diplomskog rada

- Primjer natpisivanja tablice:

Tablica 1.1. Raspodjela broja implantiranih pacijenata u 2016. godini

Mjesec	Broj implantiranih pacijenata
siječanj	5
ožujak	3
listopad	2
studeni	6
ukupno	16

- Opis slika i tablica treba biti **sažet, jasan te korektan u znanstvenom/stručnom smislu**. Npr. ako je histogramom ili kružnim dijagramom prikazana raspodjela ispitanika po dobnim skupinama, u nazivu slike ne može pisati: *Slika 4.2. Dob* ili *Slika 4.2. Dob ispitanika* nego treba pisati korektno, npr. *Slika 4.2. Raspodjela ispitanika po dobi* ili *Slika 4.2. Dobna struktura ispitanika* i sl.
- Sve tablice trebaju biti jednake odnosno sve moraju biti izrađene na isti način, koji je prikazan u točki prije prethodne.
- Slike trebaju biti što je više moguće jednake ili barem slične. Ako i jesu bile izrađene s više od jednoga programa, treba uvijek izbjegavati šarenilo stilova izrade slika, kao i nepotrebno šarenilo boja u slikama, budući da niz takvih slika odvlači pažnju od stručne, odnosno znanstvene biti prikaza. Boje treba rabiti samo kada su nužne, kada crno-bijele slike ne mogu dobro prikazati ono što želimo istaknuti. Također, tamne

pozadine ili obojene pozadine slika treba izbjegavati, kao i blijede boje, te boje koje nisu međusobno dovoljno kontrastne.

Odabir i navođenje literature

Internetski izvori: Općenito se smatra da su internetski izvori oni koji se nalaze samo na internetu, a ne lokalno u pogodnom elektroničkom obliku, iako situacija nije baš tako jednostavna.

Za internetske izvore u diplomskom radu potrebno je navesti tip medija (online, elektronička knjiga ili brošura, elektronički časopis itd.), poveznicu i datum zadnjeg pristupa, te druge relevantne podatke ovisno o tipu medija.

Internetski izvori u diplomskom radu jesu:

1) tipični internetski izvori (mrežna stranica, mrežna knjiga, mrežna enciklopedija ili rječnik, blogovi, e-pošta, razni internetski dokumenti i dr.), obično u mrežnim formatima koji nisu pogodni za lijepo ispisivanje i uvezivanje kao tiskani dokumenti

2) internetski (elektronički) stručni ili znanstveni časopisi, koji ne postoje u obliku pdf članaka spremnih za lijepo ispisivanje u kvaliteti tiskanih časopisa, postoje samo u internetskom obliku

3) sva siva literatura, u bilo kojem elektroničkom obliku

4) elektronički dokumenti (knjige, brošure, priručnici itd.) koji se nalaze na internetu, u pdf obliku, ali nisu s takvom kvalitetom za ispis kao tiskane knjige

5) elektronički dokumenti (ljetopisi, izvještaji i dr.) koji su u pdf obliku i s dovoljnom kvalitetom za ispis kao tiskane knjige, ali je naznačeno da su *web* izdanje ili mrežno izdanje.

Primjeri literature koja nije internetska literatura:

Primjer 1: Knjiga *Medicinska fiziologija* od Guytona i Halla u pdf obliku nije internetski izvor, nego knjiga koja postoji u tiskanom obliku i u pdf obliku koji je ekvivalentan tiskanom obliku.

Primjer 2. Članak u *Sestrinskom glasniku*, skinut sa stranice časopisa ili Hrčka, nije internetski izvor, nego članak u časopisu koji postoji kao tiskani dokument i elektronički dokument (pdf) ekvivalentan tiskanom obliku.

Primjer 3. Članci nađeni u bazi *PubMed* nisu internetski izvori, nego isto tako članci objavljeni u časopisima.

Primjer 4. Dostupan dio neke knjige koja postoji samo u pdf obliku visoke kvalitete, može se naći na stranici izdavača, a isto tako i na stranici prodavač (npr. *Amazon*) ili posrednika (*Google knjige*), ili čak na nekoj drugoj stranici. Bespotrebno je stavljati link za taj dio knjige i smatrati ga internetskim izvorom, nego ga treba smatrati knjigom (tiskanom ili e-knjigom, jednako se pišu u **Literaturi**).

Svi pdf dokumenti spomenutih primjera mogu stajati bilo gdje na internetu, nisu nužno vezani za jednu poveznicu, a mogu biti i lokalno na računalu u istom obliku. Kada se ispišu, ti su dokumenti jednaki tiskanim dokumentima.

Primjeri literature koja jest internetska literatura:

Primjer 1. Neki dokument određene komore, bez tiskanog oblika i u pdf formatu koji nije u kvaliteti tiskanog dokumenta, jest internetski izvor tj. elektronski dokument na određenoj

poveznici. Takav dokument bude samo na jednoj poveznici, te kada se ispiše vidi se da nije u kvaliteti konačne verzije za tisak.

Primjer 2. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis web izdanje, iako u kvalitetu za tiskane dokumente, jest internetski dokument (elektronička knjiga na internetu) jer nije verzija jednaka tiskanoj verziji.

Ako ste u nedoumici je li što internetski izvor, konzultirajte mentora ili neku stručnu osobu. Ono što je visoke kvalitete za ispis i nije siva literatura, a kada se ispiše bude jednako tiskanom obliku, ili bi bilo jednako tiskanom obliku (u slučaju ako tiskani oblik ne postoji), nije internetski izvor nego čisti izvor u elektroničkom obliku.

- Literatura se navodi **Vancouverskim stilom** citiranja
- Literaturu treba navoditi **redoslijedom kojim se pojavljuje u radu** (npr. prva knjiga/članak na koji se referencira u tekstu nalazi se na prvom mjestu u popisu literature, druga na drugom, treća na trećem itd.).
- Pri navođenju literature u popisu literature treba **paziti na pravopisne znakove i razmake** između pojedinih sastavnica (*vidjeti primjere ispod*).
- Na literaturu se u tekstu poziva tako da se u **okrugloj zagradi** navede redni broj pod kojim se određena referenca nalazi u popisu literature (npr. *Prema najnovijem istraživanju (1) postoji nekoliko mogućnosti za...* ili: *U svome radu (3) autor zaključuje da...*).
- Ukoliko se potrebno pozvati na više referenci odjednom, njihove se brojčane oznake navode unutar jedne uglate zagrade i odvajaju zarezima: (2, 3, 6). U slučaju da se radi o slijednim brojevima, treba rabiti crticu kao skraćeni oblik pozivanja referencija, npr. umjesto (1, 2, 3, 4, 5) treba pisati (1 – 5), a umjesto (3, 7, 20, 21, 22) pisati (3, 7, 20 – 22).
- Pri pisanju rada treba voditi računa da se literaturu na koju se poziva treba **parafrazirati ili na drugi način koristiti**, a ne doslovno prepisati u cijelosti ili u znatnom dijelu. Ako je neki navod potrebno preuzeti od riječi do riječi (citirati), to u tekstu treba biti jasno označeno **navodnicima**. Ne preporučuje se da se ovaj način citiranja često upotrebljava, a niti da se tako citiraju znatne količine teksta.

Jezik i stil

- Rad treba biti napisan **znanstvenim funkcionalnim stilom i standardnim hrvatskim jezikom**. Prije nego što ga predate mentoru poželjno ga je lektorirati i korigirati. Žargonsko izražavanje ne spada u pisanu znanstvenu ili stručnu komunikaciju.
- Rad se treba pisati u **pasivu ili trećem licu jednine**, nikako u prvom licu (**ispravno:** *Istraživanje je provedeno... Može se zaključiti...*; **neispravno:** *Proveo/la sam istraživanje... Mogu zaključiti...*).
- U naslovu rada treba **izbjegavati kratice**.

- Pripaziti da su razmaci između naslova i teksta (kao slike i teksta / tablice i teksta) **u cijelom radu jednaki**; u svim navedenim slučajevima, razmaci moraju postojati, npr. jedan prazan red kao razmak.
- Tekst rada treba biti **crn** i nije dopušteno isticanje pojedini dijelova teksta drugim bojama (npr. plavi naslovi, tablice u boji i sl.).
- Tekst se sastoji od odlomaka. Početak svakog odlomka je uvučen, kako je to prikazano u predlošcima za diplomski rad. Treba izbjegavati prekratke odlomke od 2-3 reda, kao i grupiranje takvih odlomaka. Također, nije uputno pisati predugačke odlomke koji zauzimaju više od jedne stranice.
- Treba izbjegavati pisanje vrlo kratkih rečenica kao i njihovo grupiranje. Takve rečenice su obično neinformativne. Nije dobro niti pisati predugačke rečenice. Grupiranje takvih rečenica čini odlomke teško čitljivim i nerazumljivim.
- Veličine fontova, tip slova, poravnanje i proredi zadani su u potpoglavljima ovog dokumenta **2.1. Opće upute** i **2.2. Poglavlja** i student/ica ih je dužan poštivati.
- Neprihvatljivo je korištenje engleskih ili drugih stranih riječi ako za isti pojam postoji hrvatska riječ, odnosno naziv.
- Ako za neki pojam ne postoji hrvatski izraz, može se upotrijebiti (stručnjacima prepoznatljiv) strani naziv, ali obavezno treba biti napisan **kurzivom** (*italics*).
- Strana se riječ kurzivom piše i ako se uz pojam u zagradi navodi i strani naziv (npr. engl. *treatment*).
- Pri korekciji rada treba pripaziti na razmake između riječi i pravopisnih znakova. Pravopisni znak dolazi odmah iza riječi, bez dodatnih razmaka. (**neprihvatljivo**: riječ1,riječ2; riječ1 , riječ2; riječ1 ,riječ2; 1.2.Naslov i sl.; **prihvatljivo**: riječ1, _riječ2; 1.2. _Naslov).

- Neke od češći jezičnih pogrešaka na koje treba pripaziti:

da li / je li

U hrvatskom jeziku u upitnim se rečenicama na prvom mjestu ne upotrebljava skupina *da li*. Umjesto nje, treba upotrijebiti skupinu *je li* ili *glagol +li*. (nepravilno: *Da li je došao?*; pravilno: **Je li došao?**; nepravilno: *Da li ste išli?*; pravilno: **Jeste li išli?**).

bez da / a da

Bez je prijedlog i iza njega može stajati samo promjenjiva riječ (imenica, zamjenica, pridjev, broj). Umjesto izraza *bez da* treba se koristiti veznik *a da* (nepravilno: *Uzeo ga je bez da me pitao.*; pravilno: *Uzeo ga je, a da me nije pitao.*)

Isto tako, prijedlozi ne mogu stajati sami pa je nepravilan i izraz: *On je jeo kolač s čokoladom, a ja bez.* Pravilno bi bilo: *On je jeo kolač s čokoladom, a ja bez čokolade / bez nje.*

Pisati će / pisat će

Glagoli koji u infinitivu završavaju na *-ti* u futuru prvom gube završno *i* ako glagol dolazi prije oblika pomoćnog glagola. Dakle, pravilno je: *pisat će*, a ne: *pisati će*. To se ne događa kod glagola koji u infinitivu završavaju na *-ći*. Pravilno je: *reći će*, a ne: *reć će*.

Slijedeći/sljedeći

Pravilna su oba izraza, ovisno o kontekstu. *Sljedeći* je u hrvatskom jeziku pridjev i dolazi uz imenice (*sljedeći put, sljedeći tjedan, sljedeća stranica*), a *slijedeći* je glagolski prilog i označava radnju (*Slijedeći njegove tragove, saznali su kamo ide. -> Sznali su kamo ide jer su slijedili njegove tragove.*)

S/sa

Sa se upotrebljava ispred riječi koje počinju glasovima *s, š, z* i *ž* (sa ženom, sa sestrom, sa školom) te ispred riječi koje počinju suglasničkim skupovima *ks-* i *ps-*, odnosno gdje je drugi suglasnik *s, š, z* ili *ž* (sa psom, sa Ksenijom). U svim ostalim slučajevima upotrebljava se prijedlog *s*.

Važno: ukoliko se instrumentalom izriče sredstvo, prijedlozi *s/sa* **ne upotrebljavaju se** (pravilno: izmjeriti tlak *tlakomjerom*; nepravilno: izmjeriti tlak *s tlakomjerom*).

Pisanje decimalnih brojeva

Decimalni se brojevi uvijek se pišu sa zarezom, nikako s točkom (pravilno: 5,5; nepravilno: 5.5).

Koji/kojeg

Akuzativni oblik *koji* koristi se za nežive stvari (*To je stol koji sam vidio.*), a oblik *kojeg* za živa bića (*To je čovjek kojeg sam vidio.*).

Budući da/pošto

Pošto je vremenski veznik i zamjenjiv je s *nakon što* (*Pošto smo pročitali tekst, krenula je rasprava. – Nakon što smo pročitali tekst, krenula je rasprava.*) *Budući da* je uzročni veznik (*Budući da je kasnila, otišli smo bez nje. – Otišli smo bez nje jer je kasnila*). Nepravilno je napisati *Pošto je kasnila, otišli smo bez nje*.

5. PROCEDURE VEZANE ZA IZRADU I PREDAJU DIPLOMSKOG RADA

Slijedi nekoliko bitnih napomena kojih se obavezno morate pridržavati pri izradi rada. **U slučaju nepoštivanja istih, rad neće biti prihvaćen za pohranu/obranu.**

- Mentoru se rad predaje elektronski putem e-maila u .doc ili .pdf formatu.
- Konačan oblik rada mentor će u elektronskom obliku (u **.pdf formatu**) poslati na mail **knjiznica@vub.hr** kako biste ostvarili pravo na prijavu termina obrane diplomskog rada.
- Ako rad udovoljava propisima Pravilnika i ovih uputa, voditeljica knjižnice izdaje potvrdu koju šalje na e-mail adresu mentora i studenta.
- Ako rad ne udovoljava propisima, voditeljica knjižnice uputit će mentora u izmjene i dopune diplomskog rada koji će mentor ponovno dostaviti na e-mail **knjiznica@vub.hr**
- Naslov rada na DR obrascu i naslov rada na naslovnoj stranici **moraju biti potpuno identični.**
- **Mjesec i godina na naslovnici** navode se prema datumu obrane rada (npr. ako je obrana u rujnu 2026., na radu će pisati: **Bjelovar, rujan 2026.**)
- Rad **obavezno** mora sadržavati **sve sastavnice** navedene u poglavlju ovog dokumenta **1. Struktura diplomskog rada, i to istim redoslijedom.**
- **Radovi napisani na engleskom jeziku** imaju samo naslovnicu na engleskom, ne i na hrvatskom. Sažetak mora biti napisan na engleskom i hrvatskom, s tim da će im redoslijed u radu biti obrnut (prvo ide sažetak na jeziku rada).
- Prije nego što rad pošaljete mentoru, morate ga provjeriti **u programu za otkrivanje plagijata Turnitin**. Da bi rad bio prihvaćen, izvornost rada mora biti u skladu s odredbama Pravilnika o diplomskom radu.
- Studenti/ice su obvezni paziti na plagiranje i kvalitetu sadržaja svojeg rada. Odgovornost za **sadržajnu točnost i izvornost rada** snosi sam student/ica. Isto tako, odgovornost studenta/ice vezana je i uz **označavanje citiranih dijelova tuđih radova**, kao i **pravopisnu, gramatičku i stilsku ispravnost** rada. Odgovornost za svoj rad preuzimate potpisivanjem *Izjave o autorstvu* koja se nalazi na kraju rada, čime dokazujete da poštujete akademsku čestitost i odredbe Etičkog kodeksa VUB-a.
- Ako mentor zahtijeva, studenti/ice rad trebaju dati na lekturu prije nego se rad šalje Povjerenstvu za ocjenjivanje i obranu diplomskog rada i prije nego što ga ispišu i uvežu. Kada rad prolazi lekturu, student/ica mentoru mora dostaviti potvrdu o lektoriranju koja je propisana obrascem i prilog je ovoj uputi.
- Ako imate pitanja i nejasnoća vezanih uz ove upute, dodatne informacije možete dobiti u Knjižnici VUB-a.

5.1. Izgled naslovne stranice diplomskog rada

25 mm

VELEUČILIŠTE U BJELOVARU
STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ SESTRINSTVO
(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

NASLOV DIPLOMSKOG RADA
(Times New Roman, 18 pt, bold, centrirano)

Diplomski rad br. XY/SDS-SES/GGGG
(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

25 mm

25 mm

Ime i prezime studenta/ice
(Times New Roman, 16 pt, centrirano)

Bjelovar, mjesec 2025.
(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

25 mm

25 mm

**BJELOVAR UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
PROFESSIONAL GRADUATE STUDY PROGRAMME
IN NURSING**

(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

TITLE OF THESIS

(Times New Roman, 18 pt, bold, centrirano)

Thesis no. XY/ SDS-SES/GGGG

(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

25 mm

25 mm

Name and surname of student

(Times New Roman, 16 pt, centrirano)

Bjelovar, Month 2025

(Times New Roman, 14 pt, centrirano)

25 mm